

DJELATNOST ZA EPIDEMIOLOGIJU

Datum: 16.09.2015.

**Predmet: Virusne crijevne zarazne bolesti u kolektivu
Mjere za sprječavanje širenja bolesti**

Infekcija Rota virusom

Najčešće su zahvaćena djeca u dobi do 3 godine života, ali jednako tako mogu oboljeti i starija djeca te odrasli. Izvor infekcije je oboljela osoba.

Virus se lako širi direktnim kontaktom fekalno oralnim putem- prljavim rukama, zrakom te posredno preko zagađenih predmeta povraćanjem ili fecesom (površine, igračke, pribor za pisanje, čaše i sl).

Inkubacija rota virusnog oboljenja je oko 48 sati (24-72 sata).

Simptomi bolesti počinju naglo sa povraćanjem, vodenastim stolicama, bolovima u truhu, povišenom tjelesnom temperaturom.

Liječenje je simptomatsko, važno je nadoknaditi dovoljnu količinu tekućine.

Oboljela osoba može ostati kliconoša još neko vrijeme od prestanka smetnji.

Postoji cjepivo protiv rota virusa (cijepi se dojenčad do 6 mjeseci starosti), ali cijepljenje ne sprječava u potpunosti obolijevanja, već cijepljena djeca imaju blažu kliničku sliku bolesti.

Obzirom da postoje različiti genotipovi rotavirusa, osoba može oboljeti od rotavirusne infekcije nekoliko puta tijekom života. Infekcija jednim tipom ne štiti od infekcije drugim tipom virusa.

Infekcija Norovirusom

Norovirus je najznačajniji uzročnik virusnih proljeva u odraslih, a drugi po učestalosti uzročnik virusnih proljeva u djece (odmah nakon rotavirusa). Virus se nalazi u stolici i povraćanom sadržaju zaražene osobe, vrlo je zarazan i lako se prenosi i širi. Prenosi se fekalno oralnim putem, odnosno direktnim ili indirektnim kontaktom s površinama i predmetima zagađenim fecesom i/ili povraćanim sadržajem zaražene osobe (igračke, pribor za pisanje i sl.), zagađenom hranom, kao i aerosolom koji nastaje prilikom povraćanja. Virus je relativno je stabilan u okolini i može preživjeti smrzavanje i temperaturu do 60°C.

Obzirom da postoje različiti genotipovi norovirusa, osoba može oboljeti od norovirusne infekcije nekoliko puta tijekom života. Infekcija jednim tipom ne štiti od infekcije drugim tipom virusa.

Inkubacija noro virusnog oboljenja je kratka oko 12-48 sati. Bolest počinje naglo, uz povraćanje, vodenasti proljev i grčeve u truhu, malsalost, ponekad glavobolja, povišena tjelesna temperatura. Simptomi traju kratko, najčešće 1-3 dana. Oboljeli lako može dehidrirati te je važno nadoknaditi izgubljenu tekućinu. U težim oblicima oboljeli se hospitalizira.

Inficirana osoba u toku bolesti stolicom luči velik broj virusa. Oboljela osoba može ostati kliconoša još neko vrijeme od prestanka smetnji. Najčešće se smatra da osoba nije zarazna 2 dana nakon prestanka simptoma bolesti. Ne postoji cjepivo protiv noro virusa.

Infekcija Adeno virusom

Adenovirusi mogu zahvatiti dišni sustav, uzrokovati bolest sluznice i rožnice oka te uzrokovati smetnje od strane probavnog sustava.

Obolijevaju sve dobne skupine.

Virus se lako prenosi bliskim kontaktom, zagađenim rukama, kapljično (kašljanje, kihanje), zagađenim predmetima i površinama, zagađenom vodom.

Ne postoji cjepivo protiv adenovirusnih oboljenja.

Kod iste osobe se mogu se dogoditi istovremene infekcije 2 ili više virusa a najčešća je istovremena rota i adeno virusna infekcija.

Mjere za sprječavanje širenja bolesti u KOLEKTIVU:

1. Oboljelo dijete/osoba mora se izolirati (kontaktna izolacija), ne može pohađati jasllice / vrtić/školu.
2. Dijete/oboljela osoba se može vratiti u kolektiv nakon najmanje 48 sati od normalizacije stolice.
3. Dijete se može vratiti u kolektiv sa potvrdom nadležnog liječnika.
4. Djeca iz različitih skupina ne mogu se miješati u slučaju grupiranja bolesti (izbjegavati zajednički boravak).
5. Potrebno je češće i pravilno / kontrolirano pranje ruku prije jela, nakon obavljanja nužde, nakon mijenjanja pelena, nakon kašljanja, kihanja te higijene nosa. Pranje ruku 20 sekundi pod mlazom vode značajno smanjuje broj virusa.
6. Za pranje koristiti sapun i papirnate ubruse, a nakon toga dezinficirati ruke dezinficijensom sa virucidnim djelovanjem (prema deklaraciji proizvođača). Alkoholni dezinficijens ima ograničeni učinak kod norovirusa.
7. Osigurati dezinficijens za ruke za osoblje , djecu u svakoj skupini , djeca/štićenici u domu koriste dezinficijens pod nadzorom odgojitelja/ odgovorne osobe.
8. Za brisanje ruku koristiti jednokratne papirnate ubruse (ne koristiti ručnike, krpe, spužve...).
9. Kod mijenjanja pelena u jaslicama/domovima za starije potrebno je koristiti jednokratne rukavice a kod proljeva uzrokovanog norovirusom preporuča se i primjena jednokratne maske.
10. Nužna je pravilna manipulacija i zbrinjavanje korištenih rukavica ,pelena, korištenih papirnatih ubrusa, vlažnih maramica, kontaminirane posteljine kako bi se spriječilo stvaranje infektivnog aerosola.
11. Potrebno je prati i dezinficirati podove , površine stolova, namještaja, oprati i dezinficirati sve plastične igračke.
12. Ako dođe do organskog onečišćenja površina (npr. povraćani sadržaj, feces, sekret iz dišnih putova...) potrebno je površinu odmah očistiti i dezinficirati , a korištene krpe adekvatno odstraniti.
13. Kvae na vratima, plastične poklopce na kantama za pelene, prekidače za svjetlo potrebno je prebrisati dezinficijensom više puta na dan.
14. Provjetravati prostorije
15. Osobe koje sudjeluju u pripremi i podijeli hrane moraju biti zdrave, posebnu pažnju posvetiti higijeni ruku te pribora za jelo.

Mjere za sprječavanje širenja bolesti u OBITELJI:

1. Najvažnije je češće i pravilno / kontrolirano pranje ruku prije jela, nakon obavljanja nužde, nakon mijenjanja pelena, nakon kašljanja, kihanja te higijene nosa. Pranje ruku 20 sekundi pod mlazom vode značajno smanjuje broj virusa.

2. Za pranje koristiti sapun uz tekuću vodu iz javnog vodoopskrbnog sustava, a nakon toga po mogućnosti i dezinficirati ruke dezinficijensom sa virucidnim djelovanjem (prema deklaraciji proizvođača). Alkoholni dezinficijens ima ograničeni učinak kod norovirusa.

3. Za brisanje ruku koristiti osobne ručnike ili jednokratne papirnate ubruse (ne koristiti zajedničke ručnike, krpe, spužve...).

PRAVILNO PRANJE RUKU

1. NAMOČITE RUKU
TOPLOM TEKUĆOM
VODOM

2. NANESITE TEKUĆI SAPUN I
PAŽLJIVO PERITE BAREM 15
SEKUNDI DLANOVE I GORNJI
DIO ŠAKE, PROSTOR IZMEĐU
PRSTIJU, PALAC, JAGODICE
PRSTIJU I NOKTE

3. ISPERITE
RUKU POD
MLAZOM
TEKUĆE VODE

4. OBRISITE RUKU
PAPIRNATIM
RUČNIKOM

4. Kod mijenjanja pelena oboljelog djeteta preporuča se koristiti jednokratne rukavice a kod proljeva uzrokovanog norovirusom preporuča se po mogućnosti i primjena jednokratne maske.

5. Nužna je pravilna manipulacija i zbrinjavanje korištenih rukavica ,pelena, korištenih papirnatih ubrusa, vlažnih maramica, kontaminirane posteljine kako bi se spriječilo stvaranje zaraznog aerosola (čestice u zraku).

6. Za čišćenje i dezinfekciju preporuča se koristiti sredstva za dezinfekciju (npr. koja sadrže klor - ljekarna) ili sredstva za čišćenje uz dodatak dezinficijensa (trgovina) namijenjena za higijenu u kućanstvima :kuhinjskih površina, posuđa, pribora za jelo, uređaja, sanitarnih čvorova, umivaonika, slavina, kvaka, zahodskih školjki, podova predmeta i površina koje koristimo, a bile su u kontaktu sa zaraženom osobom ili izlučevinama zaražene osobe .

7. Ako dođe do organskog onečišćenja površina (npr. povraćani sadržaj, feces, sekret iz dišnih putova...) potrebno je površinu odmah očistiti i dezinficirati , a korištene krpe adekvatno odstraniti.

9. Provjetravati prostorije

10. Osobe koje sudjeluju u pripremi i podijeli hrane za ukućane trebale bi biti zdrave, te trebaju posebnu pažnju posvetiti higijeni ruku te pranju pribora za jelo.

Djelatnost za epidemiologiju
Višnja Smilović, dr. med.
spec. epidemiologije

IZVOR:

www.who.int
www.cdc.gov